

Σχολή

Pražská konference studentů filosofie

7.–8. 4. 2017

Učebna č. 217, 2. patro, budova FF UK,
nám. Jana Palacha 2, Praha

PROGRAM KONFERENCE

Pátek 7.4.

13:00 – otevření učebny

13:15 – slavnostní zahájení

Naturalizovaná morální filosofie

13:30-14:15

Mgr. Robin Kopecký - doktorský program KFDPV PŘF UK

KANTOVŠTÍ RODIČE A JEJICH UTILITARISTICKÉ DĚTI

Příspěvek představí vlastní experimentálně filosofický výzkum morálních intuic (varianty „trolley problem“) a altruistického jednání („dictator game“) rodičů a jejich dětí (N=303) ze čtyř českých měst. Hlavní rozdíly se projevují mezi ochotou činit rozhodnutí, hodnotit tyto skutky a mít něco společného s příslušnými aktéry. Tyto rozdíly se ukazují nejen u dospělých, kteří většinově tíhnou k deontologickým rozhodnutím, ale i u jejich dětí, které naopak preferují utilitaristická rozhodnutí. Dále bude poukázáno na souvislost mimo-morálních faktorů a kognitivních zkreslení na morální soud.

14:15-14:45

Mgr. Petra Chudárková – doktorský program KFI FF UP

MORÁLNÍ INTUICE, HEURISTIKY A PRÁVO

Naše morální přesvědčení jsou z velké části utvářena intuicemi, ke kterým máme jen omezený introspektivní přístup. Současné výzkumy však ukazují, že podoba samotných intuic se odvíjí od prostředí, ve kterém tyto intuice vznikají. Cílem příspěvku bude představit jeden ze současných přístupů v rámci etiky, jež pohlíží na morální intuice jako na výsledek jednoduchých heuristik a s nimi spojených biasů. Kromě toho se příspěvek pokusí nastínit, jak lze tyto poznatky využít i v oblasti s etikou úzce spojené, a to v právu.

14:45-15:15 – coffee break

15:15-16:00

Mgr. Michaela Košová – doktorský program KFDPV PŘF UK

DUALISTI TELOM A DUŠOU

Dualistické myslenie je možné pozorovať už u predškolských detí. Ide predovšetkým o predstavu, že určité mentálne a emocionálne schopnosti presahujú fyzické telo a viažu sa na nehmotnú „dušu“. Niektoré výskumy však naznačujú, že by sme nemali zanedbať jemnejšie rozlíšenie medzi ľudovými konceptami „duše“ a „mysli“. Naprieč kultúrami sa im pripisujú rozdielne funkcie: myseľ je spájaná hlavne s kogníciou, zatiaľ čo duša s morálnymi, interpersonálnymi a spirituálnymi funkciami. Túto teóriu podporujú aj súčasné experimentálno-filozofické zistenia, že „pravé ja“ je u ľudí chápané jako

tesne spojené s morálnymi a interpersonálnymi črtami, zatiaľ čo všeobecná kognícia vystupuje jako druhoradá.

16:00-16:30 – coffee break

Etika a politická filosofie

16:30-17:15

Mgr. et Mgr. Markéta Minářová – doktorský program ÚFAR FF UK
MONTESQUIEU & VOLTAIRE JAKO INSPIRACE UTILITARISMU

Cílem prezentace je posoudit, do jaké míry byl utilitarismus ovlivněn Charles-Louis Montesquiem a Voltairem, tedy dvěma významnými osobnostmi osvícenské éry. Příspěvek se zaměří na Voltaireův přínos k teorii užitku a na Montesquieuův postoj k reformě trestního práva, které měly za cíl dokázat společnosti potřebu používat rozum, což je jeden z aspektů, po kterém toužili i utilitaristé. Prezentace se bude snažit dokázat, jak filosof a právní teoretik měli podstatný vliv na utilitární pojetí svobodné vůle a reformu trestního práva u Johna Stuarta Milla a především Jeremy Benthama.

17:15-17:45

Mgr. Štefan Deneš – doktorský program KFADF FF UPJŠ
POPPER – ZÁKLADNÉ PRINCÍPY ZÁPADNEJ SPOLOČNOSTI

Základ predstavenej témy tvoria princípy, charakteristické črty Západu, na ktoré K. R. Popper vo svojom politickom myslení upriamuje pozornosť, a ktoré si na Západe vysoko cení. Politické myslenie Poppera je známe rozpracovaním konceptu otvorenej spoločnosti, ktorú Popper chápe ako výsadu Západného sveta. Medzi vyzdvihované princípy Západnej spoločnosti patrí hlavne pluralita, túžba po mieri a sloboda. Príspevok sa zameriava na analýzu týchto pojmov a vysvetlenie, akú úlohu pre Západnú spoločnosť zohrávajú.

17:45-18:15 – coffee break

18:15-19:00

Bc. Beatrix Susanne Lepis – magisterský program FU Berlin, Institut für Philosophie
EMÓCIE V POLITIKE

Majú emócie v politike svoje miesto, alebo je politika výlučne sférou racionálnych úvah, v ktorej emócie predstavujú nežiaduci jav? K akým problémom môže viesť vylúčenie emócií z politickej oblasti? Cieľom príspevku je priblížiť sa k danému problému cez analýzu agonistickej koncepcie belgickej filozofky Chantal Mouffe, pričom dôraz bude kladený na tri kľúčové oblasti: možné riziká politiky racionálneho konsenzu opierajúcej sa o racionálny obraz človeka, koncept kolektívnej identity a implikácie charakteru kolektívnej identity pre politické stratégie.

Sobota 8.4.

FILOSOFIE VĚDY A EPISTEMOLOGIE

10:00-10:30

Mgr. Ondrej Močkor – doktorský program KFI FF UP

MUSIA NAŠE VNEMY ZODPOVEDAŤ REALITE?

Realistické teórie vizuálnej percepcie sa odvolávajú na ekologickú optiku J.J. Gibsona, podľa ktorej dokážeme všetky podstatné informácie vyčítať priamo z optického toku. Ich protipól tvoria konštruktivistické teórie, podľa ktorých sú aj bežné vizuálne scény natoľko komplikované, že si vyžadujú mnohoúrovňovú interpretáciu a spracovávanie kognitívnym aparátom, pri ktorom hrá dôležitú úlohu predchádzajúca skúsenosť. Cieľom príspevku je kriticky zhodnotiť tieto prístupy a pokúsiť sa odpovedať na otázku: Nakoľko naše vnemy zodpovedajú realite a do akej miery sú konštruktom kognitívneho aparátu?

10:30-11:00

Mgr. Martin Zach – doktorský program ÚFAR FF UK

FILOSOFICKÁ A EMPIRICKÁ KONCEPTUÁLNI ANALÝZA VE FILOSOFII VĚDY

V príspevku bude najprve charakterizovaná a později kritizovaná filosofická konceptuálna analýza v rámci filozofie vedy. Tento typ konceptuálnej analýzy spočíva v analýze meta-vědeckých konceptů nezávisle na vědě, v přílišné formalizaci a ve snaze nalézt nutné a postačující podmínky pro dané koncepty. Tímto ovšem filosofická konceptuální analýza nabízí pouze racionální rekonstrukci vědy, jež je irelevantní pro porozumění vědě. Ve druhé části bude proto představena empirická konceptuální analýza, která vychází z dvou typů dat (primárních a sekundárních) a otevírá možnosti skutečnému porozumění vědecké praxi.

11:00-11:30 – coffee break

11:30-12:15

Mgr. Roman Zavadil – doktorský program KFI FF UP

NEWTONOVA VĚDECKÁ METODA A OBECNÁ TEORIE GRAVITACE

Zatímco o monumentálnom prínosu Newtona prírodnej vedy není nijak pochybováno, jeho význam pro filozofii je do značné míry přehlížen v lepším případě jen konstatován, téměř nikdy však důkladně analyzován. Příspěvek bude blíže zkoumat hlavní charakterové vlastnosti jeho metody induktivní inference na příkladu obecné teorie gravitace v kontrastu s hypoteticko-deduktivním modelem zastávaným především mechanickými materialisty pod vedením Reného Descarta a Christiaana Huygense. Newton využil pro formulaci teorie případy orbitálního pohybu planet a jejich satelitů. Tato data nazýval phenomena, nicméně pro něj nabýval tento pojem velice charakteristický význam. Phenomena pro něj představují vzorce projevující se v množině užitých dat a hlavním cílem prezentace bude ukázat, jakým způsobem Newton transformoval tato singulární data v důkaz pro obecnou gravitaci.

12:30-14:30 – pauza na oběd

ANALYTICKÁ FILOSOFIE A FILOSOFIE JAZYKA

14:30-15:00

Bc. Tomáš Musil – bakalářský program ÚFAR FF UK

WITTGENSTEIN, POZNÁNÍ A HODNOTA VZDĚLÁNÍ

Hodnota poznání nebývá ve filosofii příliš problematizovaná. Vzdělání jako (průprava k) poznávání ovšem zažívá ve společnosti jistou „křizi identity“, přeměnu v přípravu na zaměstnání a s tím související komodifikaci. Příspěvek se s touto ztrátou vyrovná tak, že ukáže poznání a vzdělání z perspektivy Wittgensteinovy pozdní filosofie jako praxi, ke které musíme zaujmout určitý postoj, a dále jak se hodnota vzdělání rozpadá při pokusu o její explicitní vyjádření v zákonných normách.

15:00-15:45

Mgr. Matej Drobňák – doktorský program KFSV FF UHK

QUINOV POHĽAD NA ZDIEĽANIE JAZYKA V RÁMCI JAZYKOVÝCH KOMUNÍT

V tomto príspevku sa autor venuje Quinovmu pohľadu na zdieľanie jazyka v rámci jazykových komunít. V literatúre sa môžeme často stretnúť s interpretáciou, podľa ktorej Quine verí, že hovorcovia vytvárajú uniformné komunity, v rámci ktorých zdieľajú spoločný jazyk. Cieľom tohto príspevku je ukázať, že ide o misinterpretáciu. Práve naopak – Quine má oveľa bližšie k lingvistickému individualizmu. Názoru, podľa ktorého je pojem idiolektov primárnejší oproti pojmu komunity a zdieľaného jazyka a podľa ktorého neexistuje žiadna garancia, že akýkoľvek dvaja hovorcovia zdieľajú jazyk.

15:45-16:15 – coffee break

KONTINENTÁLNI FILOSOFIE

16:15-16:45

Bc. Matěj Dražil – magisterský program KFI FF UP

FOUCAULT, SUBJEKTIVACE A ČTVRTÝ DÍL DĚJIN SEXUALITY

Foucaultovy Dějiny sexuality vznikaly v posledních deseti letech jeho života a patří k jeho nejvýznamnějším dílům. Je tedy politováníhodné, že kvůli četným revizím zůstalo toto dílo nedokončené. Příspěvek se blíže zabývá problémem subjektivace (sebe-utváření jedince v subjekt), který sehrál ve vývoji projektu Dějiny sexuality ústřední úlohu. Nejprve problém subjektivace představí a následně vysvětlí jeho roli při reformulaci původního plánu Dějiny sexuality. Nakonec se na jeho základě pokusí stručně zrekonstruovat obsah čtvrtého nevydaného dílu Dějiny sexuality s podtitulem Doznání tělesnosti.

16:45-17:30

Filip Rut – bakalářský program ÚFAR FF UK

BYTÍ A ČAS NA SOCIÁLNÍ SÍTI

Tento příspěvek je pokusem o uchopení fenoménu trávení času na Facebooku perspektivou Heideggerových analýz každodennosti z Bytí a času. Na rozdíl od sociologické nebo psychologické analýzy si tento přístup klade za úkol tento fenomén nejen popsat, ale také vysvětlit, o co nám v něm "zprvu a většinou" jde. Tento postup by mohl umožnit nový pohled na vybrané aspekty života ve veřejném (virtuálním) prostoru. Kdo je subjektem trávení času na Facebooku? Jaká jsou specifika facebookové veřejnosti, výkladu a řečí? Jakou roli hraje na síti zvědavost? A má trávení času na Facebooku specifickou časovost?

19:00-??? – konferenční afterparty, TBA